

تقلب در اعتبار اسنادی تجاری، اعتبارنامه تضمینی و ضمانتنامه مستقل بانکی*

ژان استوفله**

ترجمه: ماشاءالله بناء نیاسری***

تقلب مفهومی است که در حوزه علم حقوق فراوان با آن سر و کار داریم. به‌طور کلی، هنگامی این اصطلاح را به کار می‌گیریم که یک قاعده حقوقی یا یک حق با سوءنیت به‌موقع اجرا گذاشته شود و در اثر اعمال آن قاعده حقوقی یا حق به منافع و حقوق شخص دیگر یا حقوق کل جامعه زیان برسد. در حوزه تجارت، تقلب در زمینه‌های مختلفی مطرح می‌شود. مقاله حاضر، عمدتاً موضوع تقلب را در مورد مطالبه ناحق وجه اعتبارات اسنادی و ضمانتنامه‌های عندالمطالبه مورد بحث و بررسی قرار می‌دهد. به‌طور کلی می‌توان گفت اعتبارات اسنادی و ضمانتنامه‌های مستقل حق ذی‌نفع دایر به مطالبه وجه از یک نهاد مالی و پولی همچون یک بانک را تضمین می‌نمایند. هنگامی که ذی‌نفع وجه یکی از این ابزارها را مطالبه می‌کند، برای توجیه عدم پرداخت وجه اعتبار اسنادی یا ضمانتنامه مستقل، یا جهت اعتراض به پرداختی که قبلاً صورت گرفته است، اغلب به «ایراد تقلب» استناد می‌شود. اساساً هنگامی که اخلاق و حقوق در تعارض با یکدیگر قرار می‌گیرند، حقوق به کمک اخلاق می‌شتابد و اخلاق را بر حقوق مقدم می‌دارد. درحالی‌که حق مطالبه و وصول وجه نیازمند حداقل شرایط جهت احراز صحت مطالبه طلبکار ادعایی است، جای شگفتی نیست ایراد تقلب تا بدین پایه اهمیت یابد. چنین وضعیتی، یعنی امکان مطالبه وجه با حداقل شرایط جهت احراز صحت و سقم ادعا، در معاملات مشتمل بر اعتبارات اسنادی اعم از اعتبارات اسنادی تجاری و اعتبارنامه‌های تضمینی، و ضمانتنامه‌های مستقل دیده می‌شود.

*. مشخصات مأخذ اصلی مقاله به قرار زیر است:

Jean Stoufflet, Fraud in Documentary Credit, Letter of Credit and Demand Guaranty, Dickinson Law Review, Vol. 106, Issue 1, 2001- 2002, pp. 21-28.

** استاد حقوق، دانشگاه کلمونت - فراند (فرانسه)

*** دانشجوی دوره دکترای حقوق خصوصی دانشگاه شهید بهشتی، niasari@gmail.com

ذی‌نفع چنین اعتبارنامه یا ضمانتنامه‌ای حق دارد به صرف مطالبه یا با ارائه اسنادی که با اسناد مشخص شده در قرارداد افتتاح اعتبار مطابق باشد، وجه اعتبار یا ضمانتنامه را دریافت دارد. تنها تقلب در معامله پایه یا جعل و تزویر در اسناد ارائه شده می‌تواند امتناع از پرداخت وجه به ذی‌نفع را توجیه نماید. در معاملات مربوط به اعتبارات اسنادی و ضمانتنامه‌های مستقل چه عملی تقلب به‌شمار می‌رود؟ این سؤال است که از سالها پیش در نظام‌های حقوقی مختلف مطرح بوده است. فرض شناخته شده‌ای که در دعاوی قدیمی مورد اشاره قرار گرفته، موردی است که با بیع (ذی‌نفع اعتبارنامه) به‌جای مبیع صحیح و سالمی که مورد سفارش خریدار بوده و در اسناد معامله مشخص شده است، کالای غیرمنطبق ارسال می‌نماید. قاعده «تقلب تمام عمل را فاسد می‌کند»^۱ که به‌روشنی ریشه در اخلاق دارد و برآمده از همین‌گونه دعاوی است، بیانگر آن است که چنین عملی متقلبانه است و ذی‌نفع که بدینسان مرتکب حيله و تقلب شده است، مستحق مطالبه وجه اعتبارنامه نمی‌باشد. این قاعده حتی در صورتی که کلیه اسناد ارائه شده ظاهراً صحیح و درست به‌نظر رسد، نیز صادق است؛ هرچند ارائه اسناد ظاهراً صحیح تنها شرط برای پرداخت وجه اعتبارنامه می‌باشد. به‌نظر نگارنده، این مفهوم اخلاقی از تقلب که مستلزم وجود سوءنیت از سوی ذی‌نفع اعتبار است، تفسیری بسیار مضیق است و دیگر باید از آن دست شست. نگارنده می‌کوشد در بخش نخست مقاله حاضر با تعیین و تعریف عناصر متشکله تقلب این نظر را مستدل نماید. سپس در بخش دوم مقاله به آثار تقلب خواهیم پرداخت.

اول- مفاهیم تقلب

الف- تمایز بین تقلب در گشایش یا صدور اعتبار اسنادی و ضمانتنامه با تقلب در اجرای تعهدات اعتبارنامه یا ضمانتنامه

متخصصان این حوزه آگاهند که بعضی اعتبارات اسنادی یا ضمانتنامه‌ها خود متقلبانه هستند؛ به این معنا که از سوی اشخاص ورشکسته یا کلاهبرداری صادر می‌گردند که مدعی‌اند بانک‌های طراز اول و معتبر می‌باشند. این رفتار هرچند زشت و قابل سرزنش است، اما در عمل چندان رایج و همه‌گیر نیست. آنچه بیشتر رایج است، مطالبه متقلبانه وجه از سوی ذی‌نفع اعتبار اسنادی یا ضمانتنامه مستقل است.

ب- تعهدنامه‌های اسنادی و تعهدنامه‌های غیراسنادی

تجزیه و تحلیل مفهوم تقلب هنگامی که بحث در خصوص ابزارهایی باشد که مطالبه وجه آن نیازمند ارائه اسناد است، از قبیل اعتبارات اسنادی تجاری و اعتبارنامه‌های تضمینی، نسبتاً آسان است. چنانچه خود اسناد ارائه شده ناقص باشد، به این معنا که فاقد شرح کامل یک یا چند مورد از موارد لازم جهت اجرای قرارداد باشد، در این صورت شبهه ارتکاب تقلب به ذهن متبادر می‌شود.^۲

1. Fraus Omnia Corruptit.

۲. به‌عنوان مثال، در اعتبارنامه تجاری مسائلی همچون نوع، وصف، کمیت، کیفیت و طرز بسته‌بندی کالا ذکر می‌شود.

در مورد تعهدنامه‌های غیراسنادی، از قبیل ضمانتنامه‌های مستقل که در خصوص آن ذی‌نفع صرفاً وجه را مطالبه می‌کند، بی‌آنکه نیاز باشد اسنادی که مجوز مطالبه است ارائه دهد، تجزیه و تحلیل مفهوم تقلب بسی دشوارتر است. در این نوع تعهدنامه‌ها، ذی‌نفع ملزم نیست مبنایی برای مطالبه ذکر کند یا دلیلی برای اثبات حق مطالبه ارائه دهد. هرچند اعتبار اسنادی و ضمانتنامه مستقل از حیث ظاهر و شکل با یکدیگر متفاوتند، اما هنگامی که تقلب موضوع بحث است، تفاوت حقوقی واقعی بین آن دو وجود ندارد. در هر دو نهاد مذکور، در فرض تقلب ذی‌نفع وجهی را مطالبه می‌کند که قانوناً حق مطالبه آن را ندارد. در مورد اعتبار اسنادی، ادعای وجود مبنای مشروع جهت مطالبه وجه صریح است [چه اینکه در اسناد ارائه شده بدان تصریح شده است]. در مورد ضمانتنامه مستقل، این ادعا ضمنی است.

ج- تعریف تقلب و قواعد اتاق بازرگانی بین‌المللی

در قواعد اتاق بازرگانی بین‌المللی هیچ اشاره‌ای به موضوع تقلب نشده است. نه عرف و عادات متحدالشکل اعتبارات اسنادی (یو.سی.پی.)^۳ و نه قواعد متحدالشکل ضمانتنامه‌های مستقل^۴ که هر دو از سوی اتاق بازرگانی بین‌المللی تدوین شده، هیچ‌یک به موضوع تقلب نپرداخته‌اند. قاعده ۵-۱ عرف و عادات اعتبارنامه‌های تضمینی بین‌المللی (آی.اس.پی. ۹۸)^۵ موضوع تقلب را به قانون صلاحیتدار حاکم بر اعتبارنامه وانهاده است.^۶ توجیه آنکه چرا قواعد موصوف موضوع تقلب را به سکوت برگزار کرده‌اند، چندان دشوار نیست. درست یا غلط، تقلب از گذشته موضوعی مربوط به نظم عمومی به حساب می‌آید و این امر مانع از آن است که مرجعی صنفی همچون اتاق بازرگانی بین‌المللی به قانون‌گذاری در این باره بپردازد.

د- کنوانسیون سازمان ملل متحد راجع به ضمانتنامه‌های مستقل و اعتبارنامه‌های تضمینی

ماده ۱۹ کنوانسیون سازمان ملل متحد راجع به ضمانتنامه‌های مستقل و اعتبارنامه‌های تضمینی،^۷ متضمن بیان مواردی است که صادرکننده ضمانتنامه (ضامن) یا اعتبارنامه تضمینی می‌تواند با استناد به ایراد تقلب از پرداخت وجه به ذی‌نفع خودداری کند.^۸ صادرکننده ضمانتنامه (ضامن) یا اعتبارنامه تضمینی حق دارد از پرداخت وجه به ذی‌نفع ضمانتنامه یا اعتبارنامه تضمینی امتناع کند، مشروط بر اینکه واضح باشد:

3. ICC Uniform Customs and Practices for Documentary Credits (ICC Publication No. 600).

4. ICC Uniform Rules for Demand Guaranties (ICC Publication No. 458).

5. International Stand- By Practices (ISP 98).

۶. به‌عنوان نمونه رک.

James E. Byrnes, Official Commentary, 1998, at p. 19.

۷. این کنوانسیون از تاریخ ۱ ژانویه سال ۲۰۰۰ میلادی لازم‌الاجرا شده است.

۸. واژه «تقلب» در خود کنوانسیون تعریف نشده است بلکه تفسیر این اصطلاح را در بند ۴۵ یادداشت توضیحاتی که دبیرخانه آنسیترال براین کنوانسیون نوشته، می‌توان دید.

۱- یک یا چند سند از اسناد مربوط به معامله، اصل و صحیح نبوده یا مجعول می‌باشد؛
۲- وجه بر مبنایی که در مطالبه‌نامه و اسناد پیوست آن ادعا شده، قابل مطالبه نباشد؛ یا
۳- با توجه به نوع و هدف معامله، هیچ مبنای ممکن و قابل تصویری برای مطالبه وجه ضمانتنامه وجود نداشته باشد.

بند (۲) ماده ۱۹ کنوانسیون مواردی چند را ذکر می‌کند که مطالبه وجه در آن موارد هیچ مبنای ممکن و قابل تصویری ندارد. این موارد عبارتند از:

- ۱- حادثه یا خطری که ضمانتنامه یا اعتبارنامه جهت حمایت ذی‌نفع در برابر آن حادثه یا خطر صادر شده، بی‌شک واقع نشده است.
- ۲- تعهدات ناشی از معامله پایه به‌موجب رأی دادگاه یا مرجع دوری باطل اعلام شده است؛
- ۳- تعهدات ناشی از معامله پایه بدون تردید مطابق میل و رضایت ذی‌نفع اجرا شده باشد؛
- ۴- اجرای تعهدات ناشی از معامله پایه آشکارا در اثر خطای عمدی ذی‌نفع ممتنع شده باشد؛ و
- ۵- ذی‌نفع ضمانتنامه متقابل [یعنی صادرکننده ضمانتنامه اصلی] وجه ضمانتنامه [اصلی] را با سوءنیت پرداخته باشد.

ه- رویه قضایی راجع به اعتبارنامه‌های تضمینی و ضمانتنامه‌های مستقل

در بسیاری از کشورها محاکم در مقام رسیدگی به دعوی که متقاضی ضمانتنامه و اعتبارنامه یا صادرکننده ضمانتنامه یا اعتبارنامه با توسل به ایراد تقلب کوشیده عدم پرداخت وجه اعتبارنامه یا ضمانتنامه مستقل را توجیه کند یا به پرداختی که قبلاً صورت گرفته اعتراض نماید، تعریفی از تقلب ارائه داده‌اند. در رویه قضایی فرانسه آراء فراوانی که از حیث وقایع موضوعی مشابه فروزی است که در ماده ۱۹ کنوانسیون سازمان ملل متحد ذکر شده، به چشم می‌خورد. به هر تقدیر، غور در این رویه قضایی ثمره چندانی ندارد؛ زیرا راه‌حل‌ها و قواعدی که در این خصوص در کنوانسیون سازمان ملل متحد دیده می‌شود دقیقاً انعکاس‌دهنده رویه قضایی شناخته شده در این باره است.

و- تقلب در چارچوب ماده ۱۹ کنوانسیون سازمان ملل متحد

به نظر می‌رسد در کلیه فروض سابق الذکری که ماده ۱۹ کنوانسیون سازمان ملل متحد مطرح می‌کند مفهوم مشترکی از تقلب تلویحاً قابل استفاده است. در هر یک از فروض مطرح در این ماده صادرکننده ضمانتنامه یا اعتبارنامه تضمینی در صورتی می‌تواند از پرداخت وجه خودداری کند که مبنایی عینی و نوعی برای عدم پذیرش مطالبه ذی‌نفع وجود داشته باشد. به‌عنوان مثال، در دعوی که یکی از مهندسان شرکت ذی‌نفع، گواهی کارکرد صحیح تجهیزاتی را که از سوی متقاضی صدور ضمانتنامه فروخته شده بود، امضا کرده بود ولی ذی‌نفع با وجود این وجه ضمانتنامه را مطالبه کرد،

دادگاه فرانسوی ایراد تقلب را پذیرفت.^۹ پر واضح است که در این مورد بین عمل ذی نفع و موجه بودن امتناع صادرکننده ضمانتنامه از پرداخت وجه الضمان ارتباط وجود دارد. به هر تقدیر، نه ماده ۱۹ کنوانسیون سازمان ملل متحد و نه آرای محاکم هیچ یک به ایراد تقلب به عنوان مجازاتی برای سوءنیت نمی نگرند و تقلب را در معنای عرفی و رایج این کلمه تفسیر نمی کنند، بلکه ایراد تقلب مبین یک واقعیت عینی و نوعی یا این احتمال قوی است که مطالبه وجه مشروع نمی باشد. این تحلیل در مواردی که ایراد تقلب در معاملات مربوط به اعتبارات اسنادی تجاری اعمال شده، نیز مورد تأیید قرار گرفته است.

ز- رویه قضایی راجع به اعتبارات اسنادی تجاری

برای تشخیص تقلب در مورد اعتبارات اسنادی تجاری صرفاً باید به اسناد ارائه شده توجه کرد. دیوان کشور فرانسه در دعوی رأی داده است که چنانچه ذی نفع اعتبار اسناد مرتب و منظمی ارائه دهد، باید وجه اعتبار اسنادی تجاری به او پرداخت شود، حتی اگر متقاضی اعتبار مدعی باشد تقلب در قرارداد پایه بیع رخ داده است.^{۱۰} در دعوی بانک نیوفیلز شلومبرگر دادگاه تالی استدلال کرد که در اعتبار اسنادی تجاری چنانچه تقلب در معامله پایه بیع وجود داشته باشد، ایراد تقلب قابل استناد است، هر چند تعهد گشاینده اعتبار مستقل از قرارداد پایه بیع است. ولی دیوان کشور فرانسه، این استدلال را نپذیرفت [و رأی مزبور را نقض کرد].

ح- راه حل پیشنهادی

به نظر نگارنده، در زمینه اعتبارات اسنادی تجاری، اعتبارنامه های تضمینی و ضمانتنامه ها نباید تقلب را موضوعی اخلاقی به حساب آورد. بلکه تقلب در واقع یک موضوع تخصصی حقوقی است. براساس این تحلیل، فهم اینکه چرا نباید تقلب در معامله پایه بر حق مطالبه وجه از سوی ذی نفع تأثیر گذارد، دشوار به نظر می رسد.

موردی را فرض کنید که متقاضی اعتبار می کوشد در حالی که ایراد تقلب استناد جوید که تقلب از سوی شخص ثالث و نه خود ذی نفع اعتبار ارتکاب یافته است. بنابر تحلیلی که نگارنده

9. C.Com., June 10, 1986, Banque Tejarat, Société / SA Pipe Line Service and Banque de Paris et des Pays- Bas, D. 1987.jur.17 note Vasseur.

همچنین رک.

C. Com., January 20, 1987, Sté Technique Electrique de l'Oise / Union Méditerranéenne de Banque et Wahda Bank, JCP. 1987. II. 20760 note J. Stoufflet.

۱۰. در این باره رک.

C.Com., July 15, 1992, Banque de Neufilze Schlumberger, Mallet / The Hong Kong and Shanghai Banking Corp., arrêt n.1366.

رأی فوق منتشر نشده است. همچنین رک.

C.Com., April 29, 1997 Société des Automobiles Peugeot / Falcon Deutschland, BNP and Others, JCP.E 1997.II.976. note J. Stoufflet.

ارائه داد، محاکم می‌توانند به فراتر از ظاهر مرتب اسناد ارائه شده نظر کنند تا تقلب در معامله پایه را کشف و آن را مستند قرار دهند. نظر مشهور نویسندگان در فرانسه حامی این استدلال است. مع الوصف، دادگاههای فرانسه به وضوح درباره این موضوع تصمیم نگرفته‌اند. برعکس، دادگاههای انگلستان تنها در صورتی تقلب را به عهده ذی‌نفع دانسته‌اند که خود ذی‌نفع مرتکب تقلب شده باشد. در دعوی امریکن اکورد، مجلس اعیان (دادگاه عالی) انگلستان رأی داد که چنانچه ذی‌نفع اسناد را با حسن نیت [و بدون اطلاع از مزورانه بودن مفاد آن] ارائه دهد، بانک گشاینده اعتبار مکلف است وجه اعتبار اسنادی را بپردازد، اگرچه یکی از کارگزاران متصدی حمل تاریخ مقدم بر تاریخ واقعی در بارنامه ذکر کرده باشد.^{۱۱}

ط- دادگاهها باید تقلب را براساس ضابطه نوعی بررسی نمایند

به نظر نگارنده، دلایل قوی وجود دارد که دادگاهها در معاملات مربوط به اعتبارات اسنادی تجاری، اعتبارنامه‌های تضمینی و ضمانتنامه‌های مستقل براساس ضابطه نوعی موضوع تقلب را بررسی کنند. بدین ترتیب، لازم نخواهد بود که ثابت شود ذی‌نفع قصد فریب داشته یا اینکه با سوءنیت عمل کرده است. این دیدگاه از حیث آثار تقلب نتایجی در پی دارد.

دوم- آثار تقلب

الف- هنگامی که بانک عالم به ارتکاب تقلب است، می‌تواند از پرداخت وجه امتناع کند
چنانچه بانک مطمئن باشد تقلبی صورت گرفته است، می‌تواند از پرداخت وجه به ذی‌نفع خودداری کند. این راه‌حل در خصوص اعتبارات اسنادی تجاری به خوبی قابل اجرا است؛ زیرا در این مورد همین که یک یا چند سند از اسناد ارائه شده اصل و صحیح نباشد، ارتکاب تقلب را می‌توان مفروض انگاشت. چنانچه روشن باشد اسناد ارائه شده صحیح و منطبق با شروط اعتبار نیست، در این صورت وجه اعتبار قابل مطالبه نمی‌باشد. مطابق ماده ۱۹ کنوانسیون سازمان ملل متحد همین حکم در خصوص اعتبارنامه‌های تضمینی و ضمانتنامه‌های مستقل نیز اعمال می‌شود.^{۱۲} تصمیم بانک صرفاً بر ضابطه‌ای نوعی مبتنی می‌باشد و نه بر مفاهیم سوءنیت یا رفتار فریبکارانه ذی‌نفع. مع الوصف، در خصوص بعضی اقسام اعتبارات اسنادی و در مورد رابطه بانک با متقاضی اعتبار ممکن است مسائلی مطرح گردد که نیازمند بررسی است.

11. Royal Bank of Canada v. United City Merchants, House of Lords, May 20, 1982.

دادگاه پژوهش آنورس بلژیک در رأیی که به تاریخ ۲۳ سپتامبر ۱۹۸۱ صادر نموده، همین موضع را اتخاذ کرده است. برای دیدن این رأی مراجعه کنید به:

Revue de Droit Commercial Belge, 1986, p. 369.

۱۲. چنانچه واضح و نمایان باشد: «الف) هر یک از اسناد اصل و صحیح نبوده یا مجعول یا مزور است؛ (ب) وجه بر مبنایی که در مطالبه‌نامه و اسناد پیوست آن ادعا شده، قابل مطالبه نمی‌باشد... صادرکننده ضمانتنامه یا اعتبارنامه حق دارد، با رعایت حسن نیت، از پرداخت وجه به ذی‌نفع خودداری کند».

ب- اعتبارات اسنادی تجاری که پرداخت وجه آن از طریق معامله براتی که ذی نفع صادر کرده، صورت می‌گیرد (اعتبار اسنادی قابل معامله)

اعتبار اسنادی تجاری عبارت است از تعهدی مبنی بر پرداخت مبلغی پول به ذی نفع یا قبول یا معامله (نقد کردن) براتی که از سوی او صادر می‌گردد. در فرضی که پرداخت وجه اعتبار از طریق معامله براتی که ذی نفع صادر نموده صورت می‌گیرد، چنانچه در فرجه زمانی بین تاریخ معامله برات و تاریخ سررسید برات، تقلبی کشف شود، سؤالاتی مطرح می‌گردد. آیا بانک گشاینده اعتبار یا متقاضی اعتبار حق دارند پس از معامله برات توسط بانک کارگزار یا بانک معامله‌کننده (نقدکننده) در مقابل ایشان به ایراد تقلب استناد جویند؟ یکی از محاکم فرانسه رأی داده است که در این فرض، حق استناد به ایراد تقلب وجود ندارد؛ چه اینکه معامله برات اجرای تعهد اعتبار اسنادی محسوب شده، و تنزیل برات به‌شمار نمی‌رود.^{۱۳}

ج - اعتبارات اسنادی وعده‌دار

در مورد قسم دیگری از اعتبارات اسنادی تجاری که اعتبار اسنادی وعده‌دار نامیده می‌شود، نیز با مشکلات مشابهی مواجه هستیم. در اعتبار اسنادی وعده‌دار ذی نفع وجه اعتبار را مدتی پس از تاریخ ارائه و تسلیم اسناد دریافت می‌دارد. حال چنانچه پس از آنکه اسناد به بانک تسلیم شد، اما پیش از پرداخت وجه به ذی نفع اعتبار تقلب کشف گردید، تکلیف چیست؟ برخلاف اعتبارات اسنادی که پرداخت وجه آن از طریق معامله برات صادره از سوی ذی نفع صورت می‌گیرد (اعتبار اسنادی قابل معامله)، اجرای تعهد ناشی از اعتبار اسنادی وعده‌دار درست در تاریخی که وجه اعتبار پرداخت می‌شود، صورت می‌پذیرد نه زمانی که اسناد به بانک تسلیم می‌شود. بنابراین، دریافت اسناد توسط بانک مانع از آن نیست که در طی این فرجه زمانی (یعنی فاصله ما بین تاریخ دریافت اسناد تا تاریخ پرداخت) چنانچه تقلبی کشف گردید، متقاضی اعتبار یا گشاینده اعتبار به ایراد تقلب استناد نمایند. در این مقام، حتی در مقابل بانک تأییدکننده‌ای که وجه اعتبار اسنادی وعده‌دار را پیش از حلول اجل اعتبار پرداخته نیز استناد به ایراد تقلب ممکن است.^{۱۴}

د - وضعیت گشاینده اعتبار در مقابل متقاضی اعتبار

این فرض، مسئله دشواری را مطرح می‌سازد. عملاً هنگامی که متقاضی اعتبار با ارائه دلیل متقن بتواند ثابت نماید ذی نفع وجه اعتبار را احتمالاً به‌نحو متقلبانه مطالبه می‌کند یا مطالبه خواهد کرد، متقاضی اعتبار می‌تواند از دادگاه درخواست تدابیر احتیاطی نماید تا مانع از پرداخت

13. Cass.Com. October 23, 1990 Crédit du Nord / Sté Standing Meubles, Bull.Civ. 1990. IV.n. 242, JCP.G.1991. II. 21687 note Vasseur.

14. C.Com., April 7, 1987 Crédit Général / BNP, Bull.Civ.1987. IV. n. 84, JCP.G. 1987.II. 20829 note J. Stoufflet.

وجه اعتبار گردد. ماده ۲۰ کنوانسیون سازمان ملل متحد به اطراف اعتبارنامه‌های تضمینی، ضمانتنامه‌های مستقل و اعتبارات اسنادی تجاری اجازه می‌دهد که از دادگاه درخواست صدور اقدامات تأمینی نمایند. آیا متقاضی اعتبار می‌تواند ادعا نماید که بانک باید در موردی که از ارتکاب تقلب اطلاع داشته از پرداخت وجه خودداری می‌کرده است، اما با وجود این بانک وجه اعتبار را به ذی‌نفع پرداخته است. اگر تقلب واضح و نمایان باشد، بانک حق و همچنین تکلیف دارد که از پرداخت وجه اعتبار خودداری کند. ماده ۱۹ کنوانسیون سازمان ملل متحد این موضوع را به سکوت برگزار نموده و راه‌حلی به‌دست نداده است. ماده مذکور صرفاً به رابطه بین صادرکننده اعتبارنامه یا ضمانتنامه و ذی‌نفع پرداخته و به رابطه بین متقاضی صدور اعتبارنامه یا ضمانتنامه و صادرکننده اعتبارنامه یا ضمانتنامه اشاره‌ای نکرده است. به‌نظر می‌رسد دادگاه‌های فرانسه تمایل دارند در فرض وجود تقلب تعهدی قطعی مبنی بر امتناع از پرداخت بر دوش بانک بگذارند. مع‌الوصف، رویه قضایی فرانسه در این زمینه مبهم است.^{۱۵} به‌نظر نگارنده چنانچه به‌هنگام مطالبه وجه هیچ تردیدی در خصوص وقوع تقلب وجود نداشته باشد، بانک مکلف است از پرداخت وجه خودداری کند. بانک تکلیف عامی برعهده دارد مبنی بر اینکه مطابق منفعت و مصلحت مشتری خود عمل نماید.^{۱۶}

سوم - نتیجه‌گیری

تقلب چه مناسبتی با اعتبارات اسنادی و ضمانتنامه‌ها دارد؟ گاهی مطالبه وجه فریبکارانه است. اما آنچه در این حوزه معمولاً تقلب خوانده می‌شود، در واقع چیزی غیر از این است؛ [تقلب] مفهومی عینی و گسترده دارد. در صورتی که ذی‌نفع وجه اعتبار یا ضمانتنامه را مطالبه کند، حال آنکه نسبت به مطالبه وجه حقی ندارد، صادرکننده اعتبارنامه یا ضمانتنامه می‌تواند از پرداخت امتناع ورزد. بنابراین مسئله، مسئله وجود سوءنیت یا حيله و فریب نیست، بلکه مسئله محدود و مقید نمودن استقلال تعهد صادرکننده اعتبارنامه یا ضمانتنامه است.

15. Com., December 2, 1997, Banque IndoSuez / SA Entrepouse, JCP.E 1999.758 n. 26 Obs. Gavalda et Stoufflet; CA. Colmar June 14, 1985, D.1986.inf.rap.218 Obs. Vasseur, JCP.G.1986. I. 3265 n.112 Obs. Gavalda et Stoufflet.

۱۶. به‌عنوان نمونه رک.

Nicolas de Gottrau, Le Crédit Documentaire et la Fraude, Geneva Faculty of Law, nr 719, Helbing & Lichtenhahn, 1999, p. 242.